

MINDSZENTI LAP

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K

Megjelen
minden vasárnap

A földmivelés közgazgatása.

A közelmúlt napokban kezdte meg működését a nagyváradi és a temesvári földmivelésügyi miniszteri kirendeltség. Ezzel a két hivattal most már hat középső szerve van a földmivelésügyi közgazgatásnak és az a terv, hogy fokozatosan kiépítik az egész országban és ezzel a földmivelésügyi kormányzatát decentralizálják.

Ezt a szándékot az egész ország — osztály- és pártkülönbség nélkül — a legnagyobb rokonérzéssel és őszinte örömmel kíséri.

Azok a sikerek, amelyeket a nép gazdasági talpraállítása érdekében a munkácsi, a zsolnai, a marosvásárhelyi miniszteri kirendeltségek évek óta elértek, egyre sóvárgóbb vágyakat támasztottak, különösen a gazdaságilag elmaradt vidékeken, hogy ilyen kulturmunka náluk is kezdessék.

Valóban szükség is van olyan középfokú szervekre, amelyek a földmivelésügyi kormányzat széles munkaterületét a helyi szükségletek szerint művelik. A minisztérium természetesen kezdemenyezője — kell hogy legyen — minden olyan intézkedésnek, melynek feladata a nép gazdasági fejlődését, nemzeti erősödését szolgálja.

De kezdemenyezni és végrehajtani — az egészen más.

Mennyi sok szép kezdemenyezés veszett el a legkisebb siker nélkül, mert a végrehajtás lanyha volt. Vagy egyáltalában nem akadt senki, aki a legszebb kezdemenyezéseket — legyökereshette volna a népréteg széles talajába.

Aztán bármi argus szemekkel kísérje is egy központi hatalom rendeleteinek érvényesítését, a távolság, a különféle felfogás, a magyar közöny zátonyain fel fog akadni minden szándék.

Egészen más dolog, ha a minisztérium szakközegei a perifériákon állandóan ügyelnek, hogy a központi hatalom kezdése az életbe átmenjen.

Nem aktagyártó szervekről van itt szó, hanem olyan hivatalról, mely népszerítő missziót teljesít. Valóságos kulturmun-

kát, mely kiterjed a földmivelő boldogulásának minden eredőire. Ezek a középső kormányzati szervek azért állították fel a vidéken, hogy egyrészt az elmaradt gazdaságvitelt okszerűen emelve, új vetésforgókkal kombinálva, új gazdasági haszonvételekhez juttassa a gazdát; másrészt, hogy a földmivelőnek gazdasági színvonalát emelje és a haladás útjára vezesse. Mindez azt feltételezi, hogy a miniszteri kirendeltségek munkássága nem az íróasztalnál kezdődik és fejeződik be, hanem a gondozásukra bízott munkaterület minden határmegyéjén.

Egyéni, fárasztó és küldetés-szerű ez a megbízás, s bizunk abban, hogy a miniszter e hivatalok vezetőivé olyan férfiakat válogat össze, akik küldetésük jelentőségétől át vannak hatva, akik fanatikus hittel és lelkesedéssel fognak a munkához, mely nem kisebb, mint Magyarországot kiemelni földmivelése egyoldalúságából, a nemzeti ösvagyont a termelés fokozásával, a munkaalkalmak emelésével lényegesen növelni.

Mi bizunk abban, hogy egy kiterjedt gazdasági kultúra egy-szersmindenkorra véget vetne a kivándorlás mai fájó sebének és nem is kellene hozzá, csak megfelelő anyagi erővel és hatáskörrel felruházott husz olyan lelkes magyar ember, aki tudással, hittel és szeretettel, de ezen szép erények mellett még lankadatlan buzgalommal is a gazdasági fejlődés új órájába vezetne.

A magunk szempontjából természetesen alig kívánhatunk mást, minthogy ezek a központi szervek vagy pátriánkon, vagy hozzánk minél közelebb állíttassanak fel. Mert melegedni a fázó embernek csak a tűz közelében lehet.

El tudjuk képzelni, hogy egy biztos tekintetű ember a kormányzatára bízott terület gazdasági vezetésére egyaránt képes, akár munkája közelben, akár távolabb van is; de egészen más annak a helyzete, aki a népszerítő forrásából közelben gyűjthet erőt; akinek ajaka sokszor nyílnak kérő szóra; akinek kedvező helyzetét egyik vagy másik akcióra a kiren-

deltség közelről és állandóan figyelemmel kísérheti. De annyira át vagyunk hatva annak tudatától, hogy ezt a nagy nemzetserősítő ügyet patrikuláris szempontokból megoldani nem lehet; hogy a magunk lokális érdekét is alá tudjuk rendelni a közjónak.

Ugy tudjuk, hogy a jövő évben újra két ilyen középső kormányzati szerv lesz felállítva. S rövid néhány éven belül az egész ország át lesz hálózva a gazdasági talpraállítás és fejlődés munkáló derék kirendeltségekkel, melyeknek a törvényhozás áldozatkészsége bizonnal meg is adja azt az anyagi erőt, hogy a földmivelésügyi javítása, az ősi földön való többedtermelés, új üzemek és megváltozott vetésforgó sokszorozza a gazda jövedelmét, teremtsen a munkások részére munkaalkalmakat, hogy ne legyen folytonosan időszerű a kesergő Rákóczinak ez a történelmi híres mondása: Megujulnak a magyarok sebei!

— A borjuvágás szabályozása. Gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter újabb rendeletet bocsátott ki, amelyben a borjuvágást még jobban megszigorítja. A miniszter újabb rendeletében a négyhetesnél fiatalabb borjúk levágását tiltja el és felszólítja az összes törvényhatóságokat, hogy szigorúan utasítsák az állategészségügyi hatóságokat, hogy a visszáságok megszüntetése dolgába erélyesen intézkedjenek, továbbá szakközegek útján folytonos és hathatós felügyeletet gyakoroljanak, végül minden szabálytalanság megtorlása céljából a büntető eljárást folyamatba tegyék és példás büntetéseket szabjanak ki.

200 új munkásház

Vármegyénk vezetői a szegényebb néposztály sorsát valóban szívükön hordják s minden kínálkozó alkalmat megragadnak, ha népjóléti intézmény előmozdításáról van szó.

Főlöleslegesnek tartjuk az érvelést, hisz mindenki tudja, hogy sok szegény mindszenti család jutott takaros kis házikóhoz, nyugodalmas otthonhoz községünkben.

A szomszédos Szegváron, Tápén, Algyőn, valamint Horgoson is a munkásotthonok százai tesznek bizonyosságot arról, hogy a humánus intézmények terén Csongrádvármegye vezető szerepet játszik az egész országban.

Most ismét a munkásházak szaporításáról van szó. Értesülésünk szerint Dr. Cicatrieis Lajos főispán, Dr. Nagy Sándor alispán és Dr. Csergő Károly várm. tb. főjegyző — karöltve a munkásházépítő bizottsággal — elhatározták, hogy még a folyó évben Szegvár községben 55, Csongrádon 50, Tápén 40 és Algyő községben mintegy 50 gazdasági munkásházat építtetnek s ennek a nagy munkának kivételét az alispánra, a műszaki ellenőrzést pedig az államépítészeti kirendeltségre bízták.

Az építési munkálatok biztosítása céljából az alispán zárt ajánlati versenyt hirdetett. Az ajánlatok folyó évi június hó 7-ik napjának délelőtti 10 órájáig adandók be az alispáni hivatalnál.

Egyesülnek a bankok.

A „Pénzügyi Országos Egyesületé”-nek szentesi csoportja pénteken d. e. 10 órakor tartotta meg alakuló közgyűlését Szentesen, Csongrád vármegye székházának közgyűlési termében, kétszáz főnyi közönség részvételével.

Fekete Márton országgyűlési képviselő elnöki megnyitójában rámutat a nemrég lezajlott pénzügyi és gazdasági válságra és az ennek következtében szükségesé vált egyesülésre.

Hantos Elemér dr. országgyűlési képviselő, a Pénzügyi Országos Egyesületének alelnöke és vezérigazgatója az egyesülés eddigi tevékenységét ismertette ezután, sürgette az új kamattörvényeket, az adóreformnak 1914. január elsején való haladéktalan életbeléptetését.

Péter Albert dr. jegyző felolvasta a szentesvidéki csoport ügyrendjét, mely után egyhangulag kimondták a csoportnak Szentes székhelylyel való megalkulását.

Elnökké Fekete Márton orsz. gyűlési képviselőt, a Szentes-

vidéki Takarékvénztár elnökét, főtitkárrá Péter-Albert dr. pénztári ügyészt, titkárrá Hahn Izidor pénztári titkárt választották meg.

Ezután Katona Lajos dr. bankfőtitkár a pénzügyi mérlegek revíziójáról, Radó Béla nyugdíjgyesületi igazgató előadást tartott a pénzügyi tisztviselők nyugdíjgyéről.

A gyűlés táviratilag üdvözölte Széll Kálmánt, a Pénzügyi Országos Egyesülete elnökét. Délben bankett volt, melyen számos felköszöntő hangzott el.

Művészi képeskártyák csupa sláger ujdonságok! Legnagyobb választékban kaphatók

Horváth Antal papírárusnál Mindszentén.

Dívtos levélpapírok nagy raktára

A választókerületek új beosztása.

A belügyminiszteriumban most dolgoznak a választókerületek új beosztásáról szóló törvényjavaslaton. A tervezethez az 1911-iki népszámlálás alapján részletes statisztikai kimutatások készültek és amellet kiszámították azt is, hogy az 1913. évre érvényes választói névjegyzékek szerint mennyi most az egyes kerületekben a régi törvény szerint összeirt választók száma. Ez adatok szerint a jelenlegi választók tulnyomó része, majdnem egymillió, a vármegyei kerületekben lakik. A törvényhatósági joggal felruházott városokban mindössze 190.000 ezer választó van, holott a városokat nagy sulyuknál fogva az ország törvényhozásában sokkal jelentékenyebb befolyás illetné meg. Az önálló képviselőküldési joggal felruházott városokra 60.000 választó esik.

Tilos a kupék folyosóján tartózkodni. A vasuti és hajózási felügyelőség rendeletet bocsátott ki, amelyek értelmében tilos a vasuti kupék folyosóján tartózkodni. Tilos, még pedig azért, mert a folyosókon áldogáló, csevegő, cigarettázó és kíváncsiaskodó utasok élő gátjai a ki- és beszállás sima lebonyolításának. Az új rendeletet táblákra vésve kiszégezik a kupékban és vasuti fülkék folyosóin.

HIREK

Halálozás. Mint őszinte részvétellel értesülünk, Káló Gyulát, a Körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizszabályozó társulat nagytudású igazgató-főmérnökét, akit községünkben is igen előnyösen ismernek, súlyos csapás érte. Édesatyja: Káló Antal, tekintélyes szegedi magánzó e hó 18-án este, 80 éves korában Szegeden meghalt. A köztiszteletben álló öreg úr temetése kedden délután 4 órakor ment végbe Szegeden, a város társadalmának óriási részvéte mellett. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Káló Gyula és neje Kristó Irma, István, Margit és Antal gyermekeikkel, özvegy Juhász Illésné született Káló Matild, Gyula, Margit férjezett Kőnig Péterné és Endre gyermekeivel, mély fájdalommal tudatják, hogy szeretett jó atyjuk, illetőleg nagyatyjuk Káló Antal folyó évi május hó 18-án, este 8 órakor, életének 80-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után végelgyengülésben elhunyt. Hült tetemei folyó hó 20-án, kedden délután 4 órakor fognak az Ipar-utca 13. számú gyászházból a belvárosi róm. kath. temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmiseáldozat pedig folyó évi május hó 20-án, délelőtt 10 órakor fog a szeged-belvárosi Szt.-Demeter templomban a megboldogult lelki-üdveért bemutattni. Szeged, 1913. évi május hó 19-én. Az örök világhosszág fényeskedjék néki.

Vármegyei közgyűlés. Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága május 30-ik napján délelőtt 10 órakor a vármegye székházában évnegyedes rendes közgyűlést tart, melyen többek között az alábbi ügyek fognak tárgyalatni: A vármegye alispánjának évnegyedes jelentése. M. kir. földmívelésügyi miniszter leirata a vármegyei vegyvizsgáló állomás felállítására tárgyában és a vármegye alispánjának jelentése ezzel kapcsolatban a vegyvizsgáló állomás szabályzata. A vármegyei házépítő bizottság előterjesztése a folytatólagos munkásházépítkezésekkel kapcsolatban teendő intézkedések tárgyában. Alispáni előterjesztés a szentesi vármegyei közkórház kibővítése céljából építendő új kórházi pavillonok költségeinek fedezésére engedélyezett kölcsön felvétele tárgyában. A tárgysorozat 181 pontot foglal magában.

Adóintés falragaszok utján. Azokat az adózókat, akik adótartozásaikat a fizetési határidő leteltéig le nem fizették, eddigelé a kezűkhöz kézbesített írásbeli megintés utján egyenkint hívták fel hátralékaik lefizetésére és a zálogolást csak intőben felüntetett határidő eredménytelen letelte után foganatosították. Az új kezelési törvény a községi és városi adóhivataloknál a fizetőkre megszünteti a külön-külön való írásos intést és úgy rendelkezik, hogy az említett adóhátralékosokat, ezentul évnegyedenként csak dobszó, vagy hirdetmény kifüggesztése által kell tartozásuk lefizetésére felhívni. Ez

a törvényes rendelkezés, amely ez év februárjában lépett először alkalmazásba, most a májusi negyedben ismét alkalmazásba kerül. Ezentul tehát senki sem kap írásbeli megintést és aki a hátralékos tartozását a kitett határnapon ki nem fizeti, azt azonnal meg fogják zálogolni.

Ingyenes balatoni kalauz. A Balatoni Szövetségnek most jelent meg az ingyenes balatoni kalauza. A szép képekkel díszített kalauz a szövetség 60 ezer példányban nyomtatja és osztja szét. 10 filléres bélyeg díj mellett a csinos füzetet bárki megkaphatja a szövetség titkári hivatalánál Balatonfüreden.

Uj vasut a szomszédban. A Csongrád—Tiszaföldvár közti vasut ügye lépésről-lépésre halad előre. Amint értesülünk, hogy a vasut minél előbb megvalósulhasson, Csongrád nagyobb összegű hozzájárulást szavazott meg, azzal a feltevéssel, hogy a létesítendő vasutársaság köteles lesz a községgel egyetértőleg megállapítandó helyen a Tiszán oly állandó jellegű vas vagy vasbeton hidat építtetni, amely nemcsak a vasut, hanem a közúti forgalom lebonyolítására is szolgáljon. E vasut Szelevény, Tiszakürt, Tiszagát, Tiszainoka, Nagyrév, Cibakháza és Csépa községeket fogja összekötni egymással és Csongráddal.

Virágzik az akác. A korai fagyok tönkretették az akácfák első hajtásait, úgy, hogy a fagytól sujtott fáknak új rügyeket kellett hajtaniok. Ez az oka, hogy az akác csak e hét elején kezdett virágozni, a szegény méhek nagy öröme. Aktuális tehát a dal, hogy: „Tele van a város akácfá virággal, akácfá virágnak édes illatával.”

Hirtelen halál. Egy igen jóra való, talpig becsületes öreg polgára halt meg tegnap éjjelkor községünknek. Szabó Zakar ny. társulati gátör a halott, aki még halálának napján is a templomban volt. Istentisztelet után haza ment, s hozzátartozói között vidáman töltötte a napot, sőt még este 6 órakor is kártyázott. Alig néhány órára rá hirtelen rosszul lett, s rövid haláltusa után éjjelkor meghalt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Nyugodjék békében!

A régi százkoronások beváltása. A most forgalomban levő, 1910. évi január hó 2-áról keltezett 100 koronás bankjegyek behivatnak és bevonatnak. Ezeket a bankjegyeket az Osztrák Magyar Bank fő- és mellékintézeteinél 1915. évi május hó harmincegyedikéig fogadják el fizetéskép vagy átváltás végett. Ettől az időponttól kezdve e bankjegyeket az Osztrák magyar fő- és mellékintézet már csak átváltás végett fogadják el, de 1921. évi május hó 31-ike után nem kötelesek ezeket sem beváltani, sem átcsereálni. Akinek hát netán volna ilyen „rég” százkoronása, igyekezzék mielőbb újra becsereálni.

A szecs-kavágó nem játékszer. Mácsai László kunszentmártoni gazdálkodó hasonlevő 11 éves fia bal kezének mutatóujját a szecs-kavágó játék közben össze-

zuzta olyannyira hogy azt dr. Pótor Sándor levágni volt kénytelen. A kis Mácsai fiu mostanában nem az első áldozata a szecs-kavágónak. — A gyermekek pajkosak, mindenre kíváncsiak és leginkább az érdeklődés szokta ösztökélni a gyermekereget oly dolgokra is, ami rossz következményekkel járhat és amelyekről a szülőknek tiltani kell. Bizonyára az érdeklődés vitte Mácsai Lacit is a szecs-kavágóhoz és jöllehet minden szülői gond és tilalom nélkül érte a súlyos baleset. A szülőknek kell nagyobb gondot fordítani a gyermekeikre, ha azt akarják, hogy azokat baleset ne érje és nyomorékok ne legyenek egész életükre.

Megriadt betétesek. Tudvalevőleg a Mindszenti Takarékpénztár — a megszökött Vig Dániel esetéből kifolyólag — a betétesek igen megrohanták, miután olyasmi hírek kerültek forgalomba, mintha a Vig-cég bukása az öreg takarékot igen érzékenyen sujtotta volna. A megriadt betéteseket a takaréktár igazgatósága csütörtökön délután a község-háza tanács-termébe hívta össze, hol több igazgatósági tag, felszólalásában megnyugtatólag jelentette ki, hogy a szeltében-hosszában keringő hírek alaptalanok, mert a takarékpénztár helyzete szilárd, s a betéteseknek semmi aggodalomra okuk nem lehet.

Rokkant egyesületi bál. F. hó 12-én a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyesületének szegvári fiókpénztárának zártkörű táncvigalma alkalmával felülfizettek: Mácsai Lajos 2 K, Hevesi Mihály 1 K, Hatvani Endre 1 K, Pinkovich Antal 50 f, ifj. Mérai Lajos 2 K, Teleki Mátyás 1 K, Biró Dániel 1 K, Salánki Pál 1 K, Csányi Ferenc 1 K, Kovács László 60 f, Hegyi István 20 f, Magyar Pál 40 f, Tóth László 40 f, Pozsgai István 1 K, Szolga József 1 K, Sáfrány Nándor 1 K, Zámbo Lajos 1 K, Dáskál Péter 1 K, Nádas István 1 K, Bécsi Sándor 2 K, Katona Zsigmond 1 K, Bartók Pál 1 K-át.

Sertések hizlalásra való előkészítése. Gyakran megfigyelték azt, hogy az olyan sertések, amelyek fiatal koruktól kezdve — mindjárt az anyatejtől való elválasztás után — dus táplálékban részesültek, avagy táplálékukat leves alakban kapták, hizlalásra történt beállításuk után a tápanyagot sokkal kevésbé értékesítették, — mit az olyan állatok, a melyek életünk első hónapjaiban kevésbé dus táplálékban részesülnek. A tulságos sok hig takarmány, vagy tulsok dara bénító hatást gyakorol a fiatal sertések gyomrára és beleire s ezek azután, ha hizlalóba kerülnek, az itt nyújtott dusabb táplálékot nem képesek megfelelően kihasználni; az ilyen helytelenül táplált állatok sujszaporodása általában kisebb, mint a fiatal korukban természetesebben táplált állatoké. Oly üzemekben például, a hol a fiatal sertések is anyatejtől való elválasztás után sovány tejen kívül még burgonyát és darát is kapnak, a táplálékot sovány tejjel készült sűrű kása alakjában

adjuk. A dara egyrészt kissé megnedvesített állapotban külön is adhatjuk. A netán felesleges sovány tejet sohasem szabad a kása hígítására használni, hanem etetés után magába külön megitatni. Ajánlatos a darakása közé csekély polyvát keverni, a mely erősíti a gyomrot és fokozza annak tevékenységét. Némely üzemből a darakásához szecskát és pedig herevagy szalmazecskát szoktak a téli hónapokra keverni. A táplálék értékesítését a hizlalásnál igen kedvezően befolyásolja az, ha a fiatal állatok a szabadban eleget mozoghatnak és füves vagy herelegetlen legelészhetnek.

— Honvédtisztek és tisztviselők fegyvergyakorlata. A honvédelemi miniszter 1760/1913. sz. alatt az egyéves önkéntesekből lett tartalékos tisztok és tisztviselők fegyvergyakorlatai tárgyában körrendeletet adott ki. A rendelet szerint a folyó évben az első, harmadik, ötödik, hetedik, kilencedik és idősebb évfolyambeli tartalékos tisztok, tisztviselők és tisztjelöltek hivandók be. A honvédséghez sorozott tartalékos tisztok, tisztviselők és jelöltek négy gyakorlatra kötelezhetők, kivéve, ha már szolgálatuk 12. évében vannak. Az idej gyakorlatok 4 hétig tartanak. A közös hadseregtől az 1911. év végén áthelyezett tisztok, tisztviselők és jelöltek közül csak a miniszter által kijelölendőket hívják be. A múlt év végével, illetőleg a f. évi január hó 1. napjával áthelyezettek, 4 heti gyakorlatra behivandók, a többiek annyiszor 28 napra hivandók be, hogy gyakorlataik összes száma 4 legyen. Az ismételt fegyvergyakorlatok nem számíthatók be, összesen hat gyakorlatnál többre senki sem kényszeríthető. Akik a múlt évben be voltak hívva, a folyó évben csak az esetben hívhatók be újra, ha elmulasztott gyakorlat pótlásáról lehet szó. Akik elmulasztott gyakorlat pótlására hivatnak be, másik gyakorlat teljesítésére nem szoríthatók. Azok a volt egyéves önkéntesek, akik nem hadapródjelöltek, négy ízben hivandók be 4—4 hétig tartó fegyvergyakorlatra.

— Szombattól hétfőig zárva. Bakabánya község képviselőtestülete május 16-án tartott rendes tavaszi közgyűlésén a katolikus és az evangélikus lelkész indítványára névszerinti szavazással egyhangúlag kimondta, hogy minden szombat este 10 órától hétfő reggel 4 óráig az összes bakabányai italmérések zárva tartassanak és csak otthoni fogyasztásra szolgáltatható ki az ital, az udvaron keresztül. Hogy a képviselőtestület menyire fontosnak tartotta a határozat meghozatalát a nép szellemi és anyagi fejlődésének szempontjából, erre jellemző, hogy egy jelenlevő kocsmáros szintén az indítvány mellett szavazott.

— Háziállataink csontlággyulása. Falka számra hullottak el múlt évben a malacok csontgyulladásban. Ez a betegség, a mely úgy jön létre, hogy a takarmányul felhasznált növényekben nem lévén elegendő foszforsavas mész, az állati szervezet előszedi a csontokban már lerakodott foszforsavas

meszet, hogy azt táplálkozására felhasználja és így a csontok el-lágyulnak, megbetegednek. Védekeznek úgy, hogy az iszapolt krétát, vagy mesterséges foszforsavas meszet etetnek velük, de ez nem pótolhatja a takarmányból esetleg hiányzó foszforsavas meszet ellenben a takarmányban levő foszforsavas mész sokkalta könnyebben emészthető. Éppen ezért újabb időben igen nagy súlyt helyeznek arra, hogy a rétek és legelők fűterméseinek foszforsav és mész tartalmát műtrágyákkal emeljék, mert azt tapasztalták hogy a foszforsavas mészben gazdag talajon olyan takarmány terem, a melynek foszforsav és mész tartalma nagy. Ezirányban Németországban végzett kísérletek bizonyítják, hogy a szuperfoszfáttal megtrágyázott rétről lekerülő szénában 60—80 %-al emelkedett annak foszforsavas mész tartalma, a retek műtrágyázása tehát nem csupán a széna mennyiségét fokozza, hanem minőségére is rendkívül kedvező befolyással van, mert az ilyen rétekről nyert széna ásványi anyagokban gazdagabb lesz, az abból táplálkozó állatok egészségesebbek, gyorsabban fejlődnek. Arról persze nem is beszélünk, hogy a takarmányból a műtrágyázás következtében bőven terem s nem kell az állatot koplaltatni.

— Egy tragédia rejtelméi. Szegeden Stefanovits Rózsika, egy felsővárosi magánzó huszéves leánya ez év februárjában kávéjába ciánkálit kevert s hamarosan meghalt. A leányt boncolás nélkül temették el. Az ügyészséghez nemrégiben névtelen feljelentés érkezett, hogy az öngyilkosság előidézésében része volt egy szegedi szikvizgyári tisztviselőnek, aki a mérget megszerezte a leánynak. Magay Lajos vizsgálóbíró elrendelte a holttest exhumálását, amit a törvénytörés orvosai pénteken fogantositottak is. Stefanovits Rózsika tizenhat éves korában férjhez ment Rehák Antal vasúti tiszthez, akitől azonban félévi házasság után elvált. Rehák annyira szerette a feltűnő szépségű nőt, a válás után is, hogy amikor ez öngyilkos lett, nem sokára sirba vitte a bánat.

— Királynék foglalkozása. Ha a trónok hirtelen megdőlnének, mivel keresnék kenyerüket a királynék? Erre a furcsa, de épen nem érdektelen kérdésre találunk feleleteket egy párisi lapban. Erzsébet belga királyné, a szemorvosi működéséről híres néhai Károly Tivadar bajor királyi herceg leánya, orvosnő, akinek diplomáját a lipsei egyetem állította ki. A belga fővárosban ő a vezetője egyik kórháznak, melyben ápolónői kurzust is tart fenn. A királyné tehát nem esnék kétségbe, ha véletlenül kikiáltanák a belga köztársaságot, sőt ha mint orvosnő várakozása ellenére nem találna bő klienturára, foglalkozást kereshetne, mint zenetanítónő vagy mint kitűnő automobilvezetőnő, aki még a gépek megjavításához is ért. A román királyné tovább folytatná irodalmi működését és mint Garmen Sylva, a bőséges honoráriumból fejedelmileg megélné. Tökéletes Carmen Sylva a gyorsírásban és a zongorajátékban is. Mary angol királynét hármassal választ el a kérdés, hogy aquarell festőnő, énekesnő,

vagy szabónő legyen-e. Mint sohasem hibázó céllövő és vakmerő buvárszó mutogathatná magát az olaszok királynéja. A német császárné mint kitűnő fotografus kereshetné meg kenyerét. Vilma hollandi királynő pompásan fest miniatűröket, melyek már nyilvános kiállításon is nagy feltűnést keltenek. Maud norvég királyné Irving álnévvel nem mindennapi drámai alkotások szerzője, ért azonban kívül a könyvkötészet, kalapdiszítéshez és csipkeveréshez is. A cárné egyike a legkiválóbb kertésznőknek, aki igen alapos és széleskörű botanikai ismeretekkel is rendelkezik. Mint ezekből az adatokból látható, a királynék szükség esetén épen nem kellene aggódni a mindennapi betevő falatjuk felől. A párisi lap azonban arra nem kíváncsi, hogyha valami véletlen meglepetés a felséges férjeknek fel találna mondani, s nekik a takaréktűzhely mellé kellene állniok, vajjon családjuknak tudnának-e egy kis elfogyasztható rántottlevest főzni?!

— Az elválasztás képezi az anyának legnagyobb gondját gyermeke nevelésénél. E gondtól megszabadulnak mindazok, akik már tudják, hogy az elválasztás pillanatától a gyermek egyetlen tápszere a Phosphatine Faliere. E kitűnő tápszernak tulajdonítható az, hogy az utóbbi években a gyermekeket az elválasztás idejében baj nem éri. Egy nagy doboz, mely elegendő 3 hétre, 3 korona 80 fillér minden gyógyszerárban. Főraktár: Zoltán Béla gyógyszerára, Budapest V., Szabadság-tér.

Rózsika temetése.

Irta: Farkas Emőd.

Rózsika markotányosnő volt a Kossuth-huszároknál. Szép, magas, barna, parázsszemű leányka, akit a szíve hozott a táborba. Bujdosó Rózsika volt a neve és Deesen állott be markotányosnőnek. Olyan üde volt mindig, mint a harmatos rózsika májusi napsugártól körülragyogva. Híven követte a huszárokat mindenfelé. Ott volt Piskínél, Nagyszében bevételénél. Pompás hangja, igéző termete, darázs dereka, tüzes fekete szemé a huszárok kedvencévé tette. Mindenki csak Rózsikának hívta s valamenyen bolondultak érte. De ő csak egy daliás közkatonát szeretett, egy fiatal iparos segédet, aki szintén Deesen csapott fel huszárnak.

Mindig vidám volt s örökké édes dal zengett az ajkáról. Követte a huszárokat a bánati táborba is. A vidámság és kedves kacagás sohasem fogyott ki belőle. Amikor dörögtek az ágyuk, ropogtak a puskák s a füstfelhő, mint halotti szemfödél lebegett a csatatér fölött, Rózsikát rendesen ott lehetett látni, ahol a sebesülteket kötözték. Megmosta a vértől a sápadt huszárokat, aztán ment zsemlyét, gyümölcsöt és italt kínálgatni a csatatűzben álló hősöknek. Nem félt a golyóktól. Utána szaladt a fáradtan bukdaesoló vastekéknek s mikor veszett forgásukban végre megállottak, tenyerébe kapta, megrázta és felkiáltott:

— Oh, te utálatos golyó, hány életet sodortál a másvilágra?

Sokszor figyelmeztették a huszárok, hogy ne tréfáljon a halállal, mert egyszer az is megtréfálja őt. Rózsika vállat vont és nevetve mondta:

— Ahol annyi hős honvéd van, oda én szívesen elmegyek.

A szőregi csatában, melyet Haynau a szegedi városháza tornyából nézett, szintén jelen volt Rózsika. Itt történt, hogy a honvéd tüzérek észrevették Haynaut, amint a toronyból látszóval őket s egy hatfontost röpitettek a toronyba.

A golyó bele is csapott a torony falába s a lehullott vakolat mind Haynau fejére pottyant. A nagy hős rémülten futott le a toronyból, mert tudta, hogy a második golyó már lekasználja a fejét. Ebben a csatában is ott sürgött-forogott Rózsika a huszárok körül, akik rohamra készen állottak a mezőn, amelyre perzselő nyári nap tűzött.

A tisztok szemet hunytak rá, hogy a huszársapkás, kackiás leányzó szilvóriumot, borus csutorát kínál a déli vitézeknek, noha olyankor, amidőn már csak a rohamjelre várnak, igazi életveszedelem gyalog futkározni a rohamoszlopok között.

Rózsikát azonban még a paripák is szerették, mert gyakran etette őket a tenyeréről. Őt tehát nem kellett féltetni, hogy a paripák összetiporják. Még táncolt is előttük szilaj harci dalra gyujtva s olyan jókedvre derítette a komor huszárokat hogy még meg is éljeneztek.

A repülő bombák sivitó zugással csaptak le előttük s a mint szétpattantak tüzes vasforgácsok, hegyes szilánkok repültek szét belőlük, amik feltűrték a földet s üszköt vetettek az aranykalászkokra, melyek csakhamar lángba borultak. Néhány huszár leugrott paripájáról, hogy kardjával lekasználja a tűz előtt a hullámzó kalásztengert s így megmentse a szegény magyar nép életét. De alig fogtak munkához, mikor bomba csapott közéjük. A bomba néhány pillanattal forogni szokott s csak aztán robban föl, mikor a lőporhoz ér a gyújtózsín.

Feküdj kiáltotta a huszárok őrnagya, amint észrevette a táncoló bombát. A kardjukkal kaszáló huszárok rögtön lebuhtak a földre, csupán egy fiatal újonctársuk nem volt eléggé gyors. Mire körülnézett a bomba roppant dönenéssel felrobbant s jobb karját leszakította. A fiatal huszár vértől borítva mentén összerogyott. Rózsika rögtön letette a kosarát korsóját, lehuzta a huszár véres atilláját és bekötözte a karját.

A szegény huszárt eszméletlenül vitték a sebkötöző helyre. Rózsika pedig, mintha semmi sem történt volna, összeütötte a bokáit, nagyot tapsolt apró tenyerével, csatadalra gyujtott, majd nagyokat rikkantva táncra perdült s rövid szoknyája libegett, lobogott, suhogott a szélben.

— Oda se neki szép huszár, kiáltotta, szüksége van az Istennek is a magyar huszárra.

Ezt egy másik huszárnak mondta, akit épp most csapott ki a sorból egy bolond ágyugolyó.

Amint lebukott a lóról, felugrott, de megint leroskadt. Egy szempillantás múlva ismét felugrott s elhalóan nyögte: Fáj a szívem.

Azzal holtan roskadt le. A fáradt ágyugolyó úgy mellbe vágta, hogy megszakadt szíve. Rózsika most megint pajzán dalba fogott, hogy a szomorú gondolatot elriassza. De alig fordult egyet-kettőt, mikor egy bomba egyenesen neki-repült s lekapta szép, barnafürtös fejét. A gyönyörű leányfej egy ölnyire röpült a törzsétől. A huszá-

rok mély megilletődéssel nézték a halálnak ezt a kegyetlen tréfáját. Egy pillanat és elnémult az aranyos leányszív, a folyton csicseregő dalos ajk, mely annyi vidám órát szerzett nekik.

Többen leugrottak a lóról, kedvese hozzárohant, felkapta és sirva csókoltatta véres fejét, kimeredt szemét, halovány arcát, amiről még a halál se tudta leszakítani a szépség és fiatalság viruló rózsáit. Eközben folyton dörögtek az ágyuk, bugtak, sivitottak a puskagolyók, égett a mező. Félelmetesen nagyszerű látvány volt a tűzben hullámzó kalásztenger, amely, mint egy végelethatalatlan vörös fátyol zizegett a szélben. A huszároknak is vissza kellett húzódnok és magukkal vitték a szép fiatal leány holttestét, kosarát, borát.

Amikor azután megpihentek, sirt ástak kardjukkal a hús markotányosnőnek és gyászalt énekelve, beletemették a megcsönkített leányt Rózsika sírjára nem tűzhettek keresztet, de ott volt az elesett huszár törött kardja, azt tűzték melléje, aztán egy kihült ágyugolyót tettek rá sirkőnek.

— Jertek barátaim halotti torra, — szólt könnyeit törölve Rózsika vőlegénye, aztán sorra adogatta köztük a leányka boroscutoráját. Az italtól sirva vigadó hangulatba jöttek. Körülülték a frissen hantolt sirt, aztán elénekelték fölötté Rózsika kedvence nótáit. A kürtösök is odajöttek s mivel Rózsika legjobban szerette az ébresztő mála-akkordjait a trombitások mély érzéssel, panaszos sírással elfújták fölötté az ébresztő mélabus dallamát.

Hanem a szegény kis Rózsika nem pattant fel többé, nem szaladt végig a pusztá földön alvó századok előtt és nem kiáltotta esengő nevetéssel:

— Ti lusták, még se keltek? Nem halljátok az ébresztő hangját?!

Rózsika már csendesen pihent a jó puha anyaföldben, amelyet jobban szeretett az édesanyjánál is, akitől bucsu nélkül ment el, hogy a honvédek szenvedéseit enyhítse, felvidítsa őket, ha busulnak, megkacagtassa őket, ha vidámak. Sokszor verőfényre varázsojta köztük a komor hangulatot és dalolva ment értök a halálba. És hány ilyen névtelen hősnője volt a szabadságharcnak! Sasokkal repültek a galambok is a dicsőség vérmezője fölött.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL.

Horváth Antal grafikai műintézete, Mindszent.
Telefonszám: 9.

Benzinmotor

2 1/2 lóerős, fekvő rendszerű, ipari és gazdasági gépek meghajtására igen alkalmas, teljesen jókarban van, **500 koronáért eladó.** Címet megmondja a kiadóhivatal.

Milliók használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás, görcs és számarköhögés ellen a

Kaiser-jéle mellkaramellákat a három fenyővel.

6100 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól kezességet nyújtanak a biztos hatásról.

Kiváló jó hatású és kellemes ízű bonbon.

Csomagja 20 és 40 fillér.
Doboza 60 fillér.

Mindszinten kapható:
Katoná István gyógyszerárban és Korom Lajos kereskedésében.

MODERN BÉLYEGZŐT

ruggantából vagy rézből hivatali, kereskedelmi v. magánhasználatra, kiváló anyagból, legtartósabb és legszebb kivitelben olcsó áron és bérmentve szállít

HORVÁTH A.
gummibélyegzőgyára
Mindszent

Ha már mindent megpróbált, ha már mindenben csalódott, úgy vegyen egy üveg egyedül valódi

Hungária Sósorszeszt,

mert ez az egyedüli sósorszesz, mely a párisi kiállításon is a legmagasabb díjat Grand Prix Páris nyerte.

Főelárúsitó Mindszinten:
Katoná István gyógyszerár.

Uj épületfa raktár!

Van szerencsém Mindszent község és környéke mélyentisztelt közönségének szíves tudomására hozni, hogy vásártéri gőzmalmammal **épület- és bognárfák, valamint mindenféle építkezési anyagokból nagy raktárt rendeztem be.**

Helyszínre szállítok saját költségemen mindennemű épületfát, lőcs és saroglyatalpakknak való bognárfákat, aprózott tűzifát; továbbá zsindeket, tetőcserepeket, cementlapokat, kátrányt és kátránypapírokat, minden kívánt minőségben.

Legolcsóbb árak!
Lelkiismeretes és pontos kiszolgálás!

Teljes tisztelettel

Kardos vásártéri gőzmalma

A vidék legszebben berendezett teljesen új minta-könyvnyomdája

2 gyorssajtó · 14 papíripari munkagép · Saját erőtelep

Tudományos művek, folyóiratok, diplomák; pénzügyi, kereskedelmi, hivatali és magán-célokra szolgáló nyomtatványok

Magas nivón álló Művészies mestermunkák

a legkényesebb követelményeknek megfelelően, divatos vágású betűkkel, modern munkagépeken, mindenkor a legszolidabb árak mellett készülnek:

Horváth Antal grafikai műintézetében Mindszinten

MEGHIVÁS.

A Mindszenti Takarékpénztár

1913. évi június hó 9-ikére délutáni 5 órakor Mindszinten saját helyiségében

RENDKÍVÜLI KÖZGYŰLÉST

tart, amelyre a t. részvényeseket meghívja

AZ ELNÖKSÉG.

Tanácskozási tárgyak:

- 1) Jegyzőkönyvhitelesítő kirendelése.
- 2) Az igazgató lemondása folytán szükséges intézkedések megtétele.
- 3) A megüresedett igazgatósági tanácsosi állások választás utjánai betöltése.
- 4) Intézkedés az intézeti ügyész tekintetében.

Jegyzet. A részvényes ki szavazni kíván, az erre szükséges igazolványt a közgyűlést megelőző 8 nap alatt, illetőleg ennek megnyitáig a hivatal helyiségében átveheti, ha magát a közgyűlés előtt legalább 15 nappal saját nevére írt részvényvel igazolta.

ooo

Mindszinten, 1913 május hó 23.

Dr. Szóbl Lipót
alelnök.

SZÁZEZER EMBER

használja mindennap a törvényesen védett

Kakukfű Házszer Sósorszeszt

mert minden alkalommal az első segítséget adja, s bámulatosan használ akár külsőleg, akár belsőleg.

Készíti:

Tagányi Arthur gyógyszerár Hódmezővásárhelyen.

Egy üveg ára 1 korona, kis üveg 40 fillér.

Mindszinten kapható:

Farkas István, Bergel Lajos, Diamant Gyula, Biró Gábor, Steindl János, Biró Andor, Hevesi Lajosné, Kardos Dezsőné és Balázs Ferenc üzletében.

Utánzatoktól óvakodni kell! Csak olyan üveget fogadjon el, melynek címkéjén a „TAGÁNYI” név olvasható, mert más készítmény értéktelen utánzat.